

ПРОПОЗИЦІЇ

щодо вдосконалення Закону України «Про громадські об'єднання»

(Дніпропетровської міської організації товариства охорони природи та Громадської організації «Асоціація міжнародно-правових досліджень»)

1. Відповідно до п. 4 ч. 4 ст. 14 Закону України «Про громадські об'єднання» серед документів, які слід надати до реєструючого органу для реєстрації змін до статуту або повідомлення про зміну у складі керівних органів, вказаний засвідчений печаткою громадського об'єднання примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) **протоколу засідання керівного органу** громадського об'єднання, на **якому відповідно до статуту було скликано** засідання вищого органу управління, якщо зміни прийняті вищим органом управління.

Водночас, статутами багатьох громадських об'єднань передбачено право певної частини членів або місцевих осередків громадської організації вимагати скликання чи самостійно скликати засідання вищого керівного органу (з'їзду, конференції, загальних зборів тощо).

Такі положення кореспондуються з приписами ч. 4 ст. 98 Цивільного кодексу України, яка передбачає, що порядок скликання загальних зборів визначається в установчих документах товариства. Учасники товариства, що володіють не менш як десятьма відсотками голосів, можуть вимагати скликання загальних зборів. Якщо вимога учасників про скликання загальних зборів не виконана, ці учасники мають право самі скликати загальні збори. При цьому, в силу ст.ст. 85, 86 Цивільного кодексу ці правила можуть бути застосовані і до громадських організацій, як до підприємницьких товариств.

У зв'язку з цим, п. 4 ч. 4 ст. 14 Закону пропонується викласти в наступній редакції:

«4) засвідчений печаткою громадського об'єднання примірник оригіналу (нотаріально засвідчену копію) протоколу засідання керівного органу громадського об'єднання, на якому відповідно до статуту було скликано засідання вищого органу управління, якщо зміни прийняті вищим органом управління. **Якщо відповідно до статуту громадського об'єднання засідання вищого органу управління можуть скликатись за ініціативою певної частини членів або відокремлених підрозділів громадського об'єднання – надається документ про скликання вищого органу управління з підписами членів громадського об'єднання або уповноважених представників відокремлених підрозділів громадського об'єднання.**»

2. Згідно п. 5 ч. 2 ст. 21 Закону передбачено право громадських організацій брати участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються сфери їхньої діяльності.

Оскільки відповідне право вказане у ч. 2 ст. 21 закону, то воно надається громадським організаціям зі статусом **юридичної особи**. Водночас, не зрозуміло, яким чином статус юридичної особи може бути передумовою участі в консультативному чи дорадчому органі представника певної організації.

У зв'язку з цим пропонуємо п. 5 ч. 2 ст. 21 Закону виключити з ч. 2 та додати як новий пункт до ч. 1 ст. 21 Закону, таким чином надавши право громадським організаціям, легалізованим шляхом повідомлення, брати участь в роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів.

3. Серйозною проблемою є положення Закону України «Про громадські об'єднання» щодо позбавлення місцевих осередків всеукраїнських громадських організацій статусу юридичної особи. Через дію цієї норми (п. 8 Прикінцевих та перехідних положень Закону) руйнується вибудована десятиліттями територіальна структура місцевих осередків всеукраїнських громадських організацій. Адже для виконання цієї вимоги громадським організаціям необхідно провести процедуру припинення, включно з перевірками податковими органами та органами соціального страхування, сотень юридичних осіб, що діють як осередки всеукраїнської громадської організації. Також, враховуючи, що у багатьох громадських організацій, майно та земельні ділянки зареєстроване саме за місцевими осередками, виникне необхідність перереєстрації прав на це майно.

Окремою проблемою, є право користування земельними ділянками: багато місцевих осередків громадських організацій отримали землю в постійне користування до набрання чинності Земельними кодексом України 2001 р. Завдяки рішенням Конституційного суду України від 22.09.2005 р. у справі № 5/рп-2005 ці організації мають право користуватись земельними ділянками на підставі актів про постійне користування і не зобов'язані замість них укладати договори оренди. Тепер для виконання вимог Закону щодо позбавлення осередків статусу юридичної особи виникне необхідність здійснити переоформлення землі на всеукраїнську громадську організацію але тепер вже на умовах оренди. Крім тривалого часу та значної вартості робіт щодо такого переоформлення, виникає ще один аспект: за постійне землекористування організації сплачують земельний податок, а за оренду землі необхідно буде платити орендну плату, що має бути не менше **3-кратного розміру** земельного податку (.

Нарешті, положення про те, що всеукраїнська громадська організація є правонаступником усіх активів та пасивів усіх місцевих осередків може призвести до серйозних проблем і зловживань, оскільки все майно та всі борги автоматично зливаються в єдине ціле. Тому значна заборгованість **одного** місцевого осередки (у тому числі і створена штучно) може стати підставою до вилучення усього майна всеукраїнської громадської організації.

У зв'язку з цим пропонується:

Варіант 1 Внести зміни, запропоновані народним депутатом Сушкевичем В.М. (законопроект № 3225 від 10.09.2013 р. (http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=48234))

Варіант 2 Внести зміни до п. 8 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про громадські об'єднання», виклавши його в наступній редакції:

«8. Правовий статус місцевих осередків громадських організацій, які діяли зі статусом юридичної особи на день введення цього Закону в дію, має бути приведений у відповідність із цим Законом протягом п'яти років з дня введення його в дію. **З цією метою вищим органом управління громадської організації має бути прийняте рішення про припинення таких осередків як юридичних осіб або про реорганізацію громадської організації в громадську спілку. У разі прийняття рішення про припинення місцевих осередків, правонаступником майна, активів та пасивів таких осередків є відповідна громадська організація. У разі реорганізації громадської організації в громадську спілку місцеві осередки набувають статусу громадських організацій та членів громадської спілки, їх повноваження, права щодо розпорядження майном, можливість виходу з громадської спілки визначаються статутом громадської спілки»**

4. Значною проблемою є фактичне припинення діяльності громадських організацій без офіційного повідомлення про це. Реєстр громадських об'єднань переповнений відомостями про громадські організації, яких давно не існує, або керівниками яких є люди, що померли.

У зв'язку з цим пропонуємо додати нову статтю наступного змісту:

«Стаття *. Підтвердження відомостей про громадську організацію.

1. Громадські організації зі статусом юридичної особи щороку подають (надсилають) підтвердження про юридичну особу в порядку, передбаченому Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців».

2. Громадські організації без статусу юридичної особи зобов'язані щорічно подавати (надсилати) до реєструючого органу підтвердження відомостей про організацію. Таке підтвердження надається у письмовій формі і має містити: назву громадської організації, дату її утворення, орган, яким було прийнято повідомлення про створення громадської організації. Підтвердження підписує особа, уповноважена представляти громадську організацію.

3. У разі невиконання громадською організацією вимог закону про щорічне підтвердження відомостей протягом трьох років поспіль, реєструючий орган звертається до суду із заявою про скасування державної реєстрації (громадських організацій зі статусом юридичної особи) або про виключення з Реєстру громадських об'єднань (громадських організацій без статусу юридичної особи)».

У зв'язку з цим до ч. 1 статті 23 Закону необхідно додати пункт 3 наступного змісту:

«3) за рішенням суду про скасування державної реєстрації або про виключення з Реєстру громадських об'єднань у зв'язку з неподанням протягом трьох років поспіль підтвердження відомостей про громадську організацію.»